

Vrzal, Miroslav; Vrzalová, Ivona; Lukl, Jiří

**Zpráva o projektu FILOVER : Přednášky pro veřejnost na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity**

*Sacra*. 2020, vol. 18, iss. 2, pp. 47-50

ISSN 1214-5351 (print); ISSN 2336-4483 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/143618>

Access Date: 19. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

# Zpráva o projektu FILOVER: Přednášky pro veřejnost na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity

Miroslav Vrzal, FF MU, Ústav religionistiky  
miroslav.vrzal@mail.muni.cz

Ivona Vrzalová, FF MU, Katedra anglistiky a amerikanistiky  
vrzalova@phil.muni.cz

Jiří Lukl, FF MU, Katedra anglistiky a amerikanistiky  
lukl@mail.muni.cz

Projekt Filover začal vznikat na podzim roku 2018 jako bezejmenný nápad, který během řady neformálních setkání budoucího organizačního týmu začal postupně nabývat konkrétnějších obrysů. Tehdy jsme jako doktorandi – Miroslav Vrzal na Ústavu religionistiky; Ivona Schöfrová (dnes Vrzalová) na Katedře anglistiky a amerikanistiky; Jiří Lukl rovněž na Katedře anglistiky a amerikanistiky – sdíleli společnou vizi, že bychom chtěli v rámci konkrétního projektu popularizovat Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity a její obory (to, čím se zabývají, jaké zajímavé výzkumy se v rámci nich realizují atd.) prostřednictvím mezioborových, populárně-odborných přednášek pro veřejnost. Jedním z důvodů bylo, že jsme se i osobně ve svém okolí dlouhodobě setkávali jen s velmi mlhavými představami o tom, čím se vlastně jednotlivé (a konkrétně i naše mateřské) obory na FF MU zabývají. Setkávali jsme se dokonce i s vyjádřeními, že obory, které se zde vyučují, jsou zbytečné, či přímo s negativními názory na Filozofickou fakultu jako celek. Chtěli jsme tak dílčím způsobem Filozofickou fakultu veřejnosti přiblížit. Určitou inspirací pro nás byl i velmi dobře fungující projekt CEREHIS (Centrum pro religionistiku a historické štúdiá, n. o.) pod vedením Zdenky Bencurové, která je rovněž doktorandkou na Ústavu religionistiky Masarykovy univerzity. CEREHIS, mimo další aktivity, ve spolupráci se Štátnou vedeckou knihnicou v Košiciach pořádá populárně odborné přednášky pro veřejnost, které se těší velké oblibě a návštěvnosti.

S naší vizí jsme oslovili vedení Ústavu religionistiky a Katedry anglistiky a amerikanistiky. Od obou pracovišť jsme dostali plnou podporu<sup>1</sup> a také záštitu nad projektem. Zároveň se nám dostalo podpory od Knihovny FF MU, která nám umožnila využít k přednáškám pro veřejnost nově vybudovanou čítárnu v přízemí budovy D. Ta se nachází v hlavní budově Filozofické fakulty na ulici Arna Nováka. O možnost využití prostoru čítárny jsme usilovali i z toho důvodu, že pro nás jeho prosklená stěna symbolizovala otevřenost fakulty vůči ulici, a tedy i veřejnosti.

Chvilí nicméně trvalo, než jsme pro projekt našli adekvátní jméno. Nakonec jsme se uchýlili (podobně jako Rumburak ve stejnojmenném pohádkovém filmu, když hledal správné kouzlo, které si přesně nepamatoval) ke generování určitých

<sup>1</sup> Jmenovitě bychom chtěli poděkovat za podporu vedoucí Katedry anglistiky a amerikanistiky FF MU Janě Chamonikolasové a vedoucímu Ústavu religionistiky FF MU Aleši Chalupovi.

sekvencí znaků. Jednou ze sekvencí byl i Filover. Tento potenciální název nám silně rezonoval proto, že v sobě obsahoval spojení všeho, co jsme hledali. Tedy propojení Filozofické fakulty (Filo) a veřejnosti (ver). Toto spojení však také zároveň nabídlo i poetičtější interpretaci: milovník/příznivec (lover) a (Fi) Filozofické fakulty. O názvu bylo tedy rozhodnuto. Záhy jsme na webové platformě Masarykovy univerzity vytvořili i oficiální web Filover <https://www.phil.muni.cz/filover> a rovněž facebookové stránky <https://www.facebook.com/filoverFFMU>. Vzhledem k tomu, že jsme chtěli populárně-odbornou formou prostřednictvím přednášek zprostředkovávat vědění, s nímž se na oborech Filozofické fakulty MU pracuje, zvolili jsme jako motto Filoveru „Jste to, co víte“, jež odkazuje na klíčovou úlohu vědění v životě a identitě člověka.

Pro první a zároveň pilotní semestr, ve kterém jsme s cyklem přednášek chtěli začít, jsme vytvořili program, v jehož rámci vystoupili odborníci z oblasti anglistiky a amerikanistiky i religionistiky. Nazvali jsme jej anglisticko-religionistické jaro 2019. Program nabízel následující přednášky:

- „USA za mřížemi“ Mgr. et Mgr. Jan Beneš, M.A., Ph.D.
- „Křesťanská Evropa? Christianizace a asimilace pohanských elementů v prostoru severně od Alp“ Mgr. et Mgr. Jan Reichstätter, Ph.D.
- „b jako brno aneb rozprávky v ulicích města Brna“ Mgr. Jana Pelclová, Ph.D.
- „Jak Evropa ke křesťanství přišla: Nový pohled na okolnosti christianizace Římské říše“ Mgr. Aleš Chalupa, Ph.D.
- „William Shakespeare jako filmová a televizní postava“ Mgr. Filip Krajník, Ph.D.
- „Kacíři a libertini ve středověkém Brně?: Kauza Jana a Alberta a její kontext“ Mgr. František Novotný
- „Filmy Atoma Egoyana: Hledání identity v čase kulturních konfliktů a nových médií“ doc. PhDr. Tomáš Pospíšil, Ph.D.
- „Metal a satanismus“ Ing. Mgr. et Mgr. Miroslav Vrzal, Ph.D.



Obr. 1. Foto z přednášky „USA za mřížemi“ Mgr. et Mgr. Jana Beneše, M.A., Ph.D.

Anglisticko-religionistické jaro 2019 zaznamenalo překvapivě vysokou návštěvnickou odezvu i dobrou zpětnou vazbu od přednášejících. Rozhodli jsme se proto v projektu pokračovat v následujícím semestru (podzim 2019). Tentokrát jsme chtěli zahrnout už i odborníky z dalších oborů. Ve spolupráci s oslovenými přednášejícími jsme pak sestavili následující program:

- „#influencer: Celebrity sociálních médií a jejich jazykový projev“  
Mgr. Dominika Kováčová
- „Prezentace knihy *Mýty a tradice středoevropské univerzitní kultury*“  
prof. Mgr. Lukáš Fasora, Ph.D.
- „Současná ruská literatura pohledem českého překladu“  
Mgr. Josef Šaur, Ph.D.
- „Bohemians aneb Češi, Cikáni, bohémové. Příběh jednoho pojmu a zrození obrazu českého etnika v USA“ Mgr. Marek Vlha, Ph.D.
- „Evoluční a kognitivní studium rituálu aneb jak zkoumat náboženství v laboratoři“ Mgr. Martin Lang, Ph.D.
- „Carollova Alenka: kraj divů nejen pro děti“  
Mgr. Ing. Jiří Rambousek, Ph.D.
- „Věštění z digitálních modelů: výlety do formálních imaginací studia starověkých náboženství“ Mgr. Tomáš Hampejs

V nastoleném kurzu populárně-odborných mezioborových přednášek jsme chtěli pokračovat i v jarním semestru 2020. Začali jsme na konci února prezentací knihy *Dvousetletá pustina: Dějiny starší americké dramatiky* od Mgr. Tomáše Kačera, Ph.D. a knihy *Režisér jako koncept: Tvorba operního režiséra Miloše Wasserbauera v padesátých a šedesátých letech 20. století* od Mgr. Šárky Havlíčkové Kysové, Ph.D. Krátce na to však situace nabrala rychlý spád kvůli koronaviru COVID-19, který se podobně jako jinde ve světě začal šířit i v České republice. Záhy začala platit různá protiepidemická opatření a Masarykova univerzita se uzavřela, přičemž byl pochopitelně pozastaven i projekt Filover. K další chystané přednášce Mgr. Terezy Menšíkové „Buddhisté ve stínu indických kast aneb jak probudit slona dřímajícího v bahně“ 25. 3. 2020 tak již nedošlo.

Během fungování projektu přednášky pro veřejnost pod hlavičkou Filover podle našich poznatků oslovovaly jak veřejnost, tak i některé odborníky. Velkou část publika tvořili studenti z různých oborů (nejen) Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, účast veřejnosti a akademiků však také nebyla zanedbatelná. Bylo nicméně sympatické vidět, že se někteří studenti aktivně zajímají nejen o své mateřské obory, ale i o obory další. Jedním z cílů Filoveru byla právě i tvorba specifické platformy, kde se setkávají a diskutují lidé z různých oborů, a která tak ve svém důsledku dílčím způsobem přispěje k multioborové spolupráci v návaznosti na získávání nových vhledů a perspektiv, které je možné aplikovat v rámci vlastních výzkumů. Návštěvnost přednášek byla velmi vysoká zejména zpočátku, tedy na jaře 2019. I na některé další přednášky na podzim 2019 byla čítárna v přízemí budovy D velmi slušně zaplněna (například o Carollově Alence od Jiřího Rambouska). Obecně však s pokračujícím semestrem a blížícím se zkušebním obdobím jaro 2019 a podzim 2019 návštěvnost spíše klesala, což bylo dáno zřejmě právě velkým podílem studentů mezi návštěvníky. Celkově se návštěvnost pohybovala v rozmezí zhruba od 15 do 70 návštěvníků (viz úplně první

přednáška Jana Beneše „USA za mřížemi“ na jaře 2019), což byla plná kapacita místnosti.

Na úplný závěr bychom jakožto organizační tým ještě jednou rádi poděkovali všem, kdo v rámci projektu Filover přednášeli, i těm, kteří se přišli na přednášky podívat a případně se i zapojili do diskuse, či projekt jakýmkoli způsobem podporovali.



Obr. 2. Tým Filover s vedoucím Ústavu religionistiky FF MU Mgr. Alešem Chalupou, Ph.D. (v kostkované košili) po jeho přednášce „Jak Evropa ke křesťanství přišla: Nový pohled na okolnosti christianizace Římské říše“. Zleva Jiří Lukl, Ivona Schöfrová (dnes Vrzalová) a zcela vpravo Miroslav Vrzal, vedoucí projektu Filover.

### Seznam vyobrazení:

Obr. 1. Foto z přednášky „USA za mřížemi“ Mgr. et Mgr. Jana Beneše, M.A., Ph.D.  
Foto: Eva Růžičková, 2019.

Obr. 2. Tým Filover s vedoucím Ústavu religionistiky FF MU Mgr. Alešem Chalupou, Ph.D. (v kostkované košili) po jeho přednášce „Jak Evropa ke křesťanství přišla: Nový pohled na okolnosti christianizace Římské říše“. Zleva Jiří Lukl, Ivona Schöfrová (dnes Vrzalová) a zcela vpravo Miroslav Vrzal, vedoucí projektu Filover. Foto: Kristýna Exnerová, 2019.